

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre ———— 3.—	Negyedévre ———— 3.60
Félévre ———— 6.—	Félévre ———— 7.—
Egész évre ———— 12.—	Egész évre ———— 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével mindennap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.
Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Kapuzárás.

Budapest, augusztus 11.

A képviselőház ma harmadszori olvasásban is megszavazta a kormánynak a felhatalmazási törvényt, így tehát a képviselő urak immár mehetnek az oly nagyon sóvárgott vakációra. A júliusi kemény forráság szerfelett megviselte idegeiket, megérdemlik a pihenést. Azaz jobban mondván csak megérdemelnék, ha akképpen teljesítik vala kötelességeiket, hogy abból a nemzetre és a házára haszon háromolnék. Ámde, ha komolyan szemügyre vesszük működésüket, arra a meggyőződésre jutunk, hogy alig építettek valamit, de annál többet romboltak. Hasonlatos volt működésük a jégesőhöz, melynek annyi haszna van ugyan, hogy megszünteti a rekkenő forráságot, hanem ezért cserébe pocskká ver, letarol mindent.

Sokat nem vártunk ugyan — nemzeti és közgazdasági szempontból véve a dolgot — ez új szessziótól, de hogy annyira könnyelműen bánjanak el a nemzet pénzével és vérével, oly tág lelkiismerettel tékozzák el az ország erkölcsi és anyagi javait, mint tették, azt mégsem mertük előre feltételezni. Hiszen ha mérlegbe vetjük egyrészt azokat a «nemzeti vívmányok»-nak csufolt semmiségeket, másrészt az ezekért hozott ropant áldozatokat, bizony-bizony jogos kétség támad a lelkünkben affelelt, vajjon önértetes férfiak foglaltak-e helyet a magyar törvényhozás házában, vagy udvari lakájok, akik csak uruk parancsszavát lesik, térdig meggörbülve, hogy szolgálataira álljanak.

Ezt a kétségbeesztően szomorú eredményt korántsem írjuk pusztán a kormánypárt számlájára, sőt ellenkezőleg. Ettől a jámbor tömegtől már évtizedek óta megszoktuk, hogy feltétlenül alárendeli akarát, lelkiismeretét a pártfegyelemnek és a kormánynak. Nem gondolkozik, nem érez, csak szavaz — egy-két önértetesebb férfiú kivételével — akiket azonban mindössze is az a remény tart benn a pártban, hogy talán majd sikerül nekik ott az eszméiket megvalósítani. A tapasztalatok után ítélve, hiu remény ugyan ez, de hát az ember — természeténél fogva — olyan nehezen tud megválni szép reményeitől.

Ámde ha nem vártuk a többségtől, hogy gátat vessen a kormány ijesztő pazarlásának s körömszakadtig védelmezze a nemzet jogait, annál inkább várhattuk és vártuk is, az ellenzékétől, különösen pedig a tekintélyes számú függetlenségi Kossuth-párttól. A Kossuth-párt azonban, mely vérszomjas tigrisnek mutatkozott Széll Kálmánal szemben s nem átalotta egy meglehetősen jelentéktelen ügy miatt ellene tüzzel-vassal harcolni, sőt az országot is valóságos felháztani és törvényen kívüli állapotba belevinni, igazi kezes báránykává vedlett át Tisza István gróf uralkodása alatt. És a míg megtagadott

Szélltől egy csekélységet, noha úgy maga Széll, mint Fejérváry báró akkori honvédelmi miniszter jelentékeny rekompenciákat ígért cserébe katonai téren, két kézzel szavazott meg Tiszának mindent — a semminél is kevesebbert. Ugyanazok az emberek, akik a lehangosabban kiabáltak, hogy addig nem szüntetik be a jogoknak hirtetett obstrukciót, míg a magyar nyelv minden jogát a hadseregben ki nem vívják, a döntő pillanatban egyszerre veszélyesnek jelentették ki az országra az agyonbeszélést és Tisza kénye-kedvére megadták magukat. Ennél szegényletesebb és megalázóbb kapitulációt talán csak még Világosnál látott a magyar!

És ettől a kapitulációtól fogva elfelejtették még legelőlembb kötelességüket: az ellenőrzést is becsületesen teljesíteni. Ment minden, mint a karikacsapás úgy, amint Tisza gróf akarta. Immel-ámmal hozzászóltak ugyan egyes fontosabb törvényjavaslathoz, hogy tessék-lássék, mintha ők nem adták volna be végképpen a derekukat. Sőt akadnak egyesek, akik fenyegetőzni próbáltak, hogy így lesz — úgy lesz, ha a kormány nem teljesíti vékonyka ígéreteit. De hát ez csak afféle görög tűz volt, sippal, dobbal, trombitával, hogy port hintsenek az elámitott választók szemébe, mert rettegnek a gondolattól, hogy kerülteikből az új választásoknál kiséprűzik őket. Mi okozta ezt a hirtelen nagy változást e rettenetes hőskömbben, arról nem valami épületes hírek keringtek. Mi volt belőlük igaz, mi nem, nem kutatjuk, de bizonyos, hogy rothad valami Dániában.

Nem tudjuk, de nem is tudhatjuk, vajjon számoltak-e lelkiismeretükkel a képviselő urak akkor, amikor újabb és rendkívül súlyos terheket raktak a különben is agyonanyagotott és gazdasági válsággal küzdő nép vállára, azt ellenben tudjuk, hogy számolni kell nekik választóik előtt, ha csak azt nem akarják, hogy azok véglegesen leszámoljanak velük. Épp ezért kíváncsian várjuk a beszámolókat és különösen megokolását annak a sajtóságnak, amelyet a függetlenségi párt az utóbbi időben követett, szinte teljesen szabadjára hagyván a kormányt és pártját a tömérdek millió kidobásában anélkül, hogy ez újabb terhekért legalább valamelyes érdemleges vívmányt tudtak volna, ha másképp nem lehetett, kicsikarni, a nemzet érdekében. Avagy a legutóbbi heccok annyira kimerítették az agyukat és annyira elgyengítették az erőket, hogy immáron komolyabb munkára abszolúte képtelenekké váltak? Vagy csak a hecc lelkesíti a képviselő urakat, a nemzeti érdekek erősbitése, megvédése ellenben hidegen hagyja? Bizony szomorú szeszszó lesz ez a most lefolyt a képviselőház történetében, épp azért őszintén kívánjuk, hogy a a honatyái kipihenve magukat és saját szemükkel győződve meg az ország válságos helyzetéről, az őszszel ujon megnyúló üléseken több körül

tekintéssel, erélylyel és lelkiismeretességgel szenteljék erejüket a köz javára, mint ahogyan a most bezárult ülészakban tették!

Budapest, augusztus 11.

A képviselőház ma tartotta utolsó ülését a nyári szünet előtt. Reggel még affölött forgott a kérdés, hogy királyi kézirat-e, vagy a Ház önmaga napolja-e el magát? Az elnapolás a miniszterelnök indítványára történt s így a Ház *október 10-ig nem tart érdemleges ülést*. Közben lesznek formális ülések, hogy a Ház ezeken átvehesse a főrendiház üzeneteit.

Az olasz kereskedelmi szerződés. Ottlik Iván miniszteri tanácsos és König Tivadar dr. miniszteri titkár, akik az olasz kereskedelmi tárgyalásoknál mint a magyar kormány megbízottai szerepeltek, ma visszaérkeztek Budapestre. A megbízottak ma már referáltak a minisztereknek a vallombrosói tárgyalások jelenlegi állásáról.

A szabadelvű párt értekezlete. A szabadelvű párt tegnap este 6 órakor báró Podmaniczky Frigyes elnöke alatt értekezletet tartott, melynek tárgya a miniszterelnök és földmivelésügyi miniszter többrendbeli interpellációra adandó válasza volt. Báró Podmaniczky indítványára a párt gróf Tisza István miniszterelnöknek és minisztertanácsának jegyzőkönyvileg hálás köszönetet fejezett ki, amit a miniszterelnök meleg szavakban köszönt meg.

Összeférhetetlenség. Kubinyi Géza képviselő ellen tegnap összeférhetlenségi bejelentés érkezett a képviselőház elnökségéhez. A bejelentő előadja, hogy Kubinyi közvetítette a kormánynál egy süritett acetilén gyártásával foglalkozó cég ajánlatát és állítólag kieszközölte, hogy az államvasutaknál az acetilént használathá vegyék. A bejelentésről a Ház elnöke a mai ülésen tett jelentést a képviselőháznak.

Takarmány-kiviteli tilalom.

— A kormány rendelete. —

Budapest, augusztus 11.

A hivatalos lap mai száma a pénzügyi, kereskedelemügyi és földmivelésügyi miniszterek együttes rendeletét közli, melyben *takarmányneműek kivitelét* további intézkedésig megtiltják. A rendelet szó szerinti szövege a következő:

A pénzügyi, kereskedelemügyi és földmivelésügyi m. kir. miniszterek 1904. évi augusztus hó 10-én kelt 2772. P. M. számú rendelete

a takarmányanyagok kivitelének megtiltása tárgyában.

A magyar minisztertanács elhatározása alapján és egyetértőleg az érdeklét es. kir. osztrák miniszteriumokkal, a *melassz (szörplé), tengeri zab, lóbab, csillagfürt, búkköny, burgonya, mindennemű friss és szárított takarmányfűvek (mint széna, here stb.) szalma, szecska, polyva, korpa,*

malátacsira, olajpogácsa, moslák, törköly és répaszeletek kivitele az osztrák-magyar vámterület összes határain megtiltattik.

Ez a tilalom azon napon lép hatályba, amelyen az egyes vámhivatalok tudomására jut és visszavonásig érvényben marad.

A fent elősorolt takarmányokból álló azok a küldemények, amelyek kimutathatólag 1904. évi augusztus hó 12-ike előtt külföldre való elszállítás végett vasuton vagy hajón feladattak, a határállomásokon kiléphetnek.

Budapest, 1904. évi augusztus hó 10-én.

Lukács s. k., Hieronymi s. k., Tallián s. k.

Előrelátható volt, hogy a két kormány hosszadalmas bécsi alkudozásainak takarmány-kiviteli tilalom lesz az eredménye. A bécsi félhivatalos kommentár a sorok között elég leplezetlenül éreztetni engedte, hogy az osztrák-magyar takarmány-kiviteli tilalom kibocsátásához a romániai és szerbiai kormányok idevágó intézkedései, nemkülönben a hadseregellátás körül keletkezett aggodalmak adták meg az impulzust. Az osztrák és a magyar kormány tanácskozásai során nyilvánvalóvá lett, hogy ugy Ausztriában, mint Magyarországon kedvezőtlen a takarmánytermés. A helyzetet még kiélesítették a külföldi államoknak a rendkívüli időjárás miatt a takarmánykivitel ellen tett intézkedései, valamint az a körülmény, hogy az egyes belföldi termelési ágakban, különösen külföldi számlára történtek nagyobb takarmányvásárlások. A körülmények ilyen állásánál főképpen arról volt szó, hogy a honi gazdaságnak azokat a takarmánymennyiségeket tartásuk fenn, amelyek ezidőszert még készletben vannak és a balesettől nem ért vidékektől várhatók. Tehát elhatározták a kormányok, hogy takarmánykiviteli tilalmat bocsátanak ki. A tilalom azzal a nappal lép életbe, mikor azt az egyes vámhivataloknak tudomására juttatják és visszavonásig lesz érvényes. Kivételnek mindazok a fentnevezett cikkekben álló küldemények, melyeket hebizonyíthatólag 1904. augusztus 12-ike előtt adtak fel vasutra vagy hajóra. Hogy a megtett intézkedés hatásosabb legyen, megegyezett a két kormány, hogy *semminemű kivételt sem tesz*, sem általánosságban, sem pedig különös esetekben. A *kiviteli vámok mérséklése* vagy felfüggesztése, mely gabonára és hüvelye-

sekre a vámtarifa 7. cikkelye szerint volna engedélyezhető, egyelőre nem vétetett tekintetbe, mert a kivitel megállításával is ki lehet jönni, de tervbe vették azt, hogy a mezőgazdaságon, a már megkezdett vizsgálatok befejezésével *szükségstarifákkal* segítenek a takarmányanyagok beszerzésében és így állítják helyre a szükséglet és kínálat kiegyenlítését.

A takarmányhiány a képviselőházban.

A képviselőház mai ülésén Tallián Béla földművelésügyi miniszter válaszolt Pozsgay Miklós interpellációjára, melyet ez a képviselő még július 30-án intézett hozzá takarmány-kiviteli tilalom elrendelése tárgyában. A miniszter ismertette a hivatalos lap mai számában közzétett rendeletet. Az ellenzék közbeszólásaira a miniszter megjegyezte, hogy a takarmány-szűke sokkal nagyobb Magyarországon, mint Ausztriában, ennél fogva nem igen kell tartanunk attól, hogy a magyarországi takarmányt spekulatív célokból Ausztriába fogják szállítani, ellenben igenis remélhető, hogy Ausztriából fognak beözönlenni hozzánk nagyobb mérvű takarmány-szállítványok. Egyébként fölhevítette a miniszter a gazdákat, hogy használják föl idejében a szállítási kedvezményeket, lássák el magukat takarmánnyal, takarékoskodjanak és ne támaszkodjanak kizárólag a kormányra, mert a *gazdálkodásadalom közreműködése nélkül ugyszólván lehetetlen a kérdés megoldása.*

A miniszter beszédét alább közöljük:

Tallián miniszter beszéde.

Pozsgay Miklós július 30-án interpellált s azt kérdezte, hogy hajlandó-e a takarmányművek kivitelét eltiltani, a belföldön pedig gazdaságok részére az államvasutakon a szállítást önköltségen eszközölni?

Először válaszol arra a vádra, hogy a fogarasi ménesben levő lovakat nem gondozzák kellően és hogy a fogarasi ménesbirtok széna-, szalma- és egyéb takarmánytermését átvisszák a bábolnai és mezőhegyesi ménesekhez. 1903-ban volt a fogarasi ménes lóállománya 398 ló. Ezek elfogyasztottak 4221 mm. zabot, 6275 mm. szénát és 2584 mm. takarmányszalmát; 1904-ben a lovak létszáma 405 és ezek részére elő van irányozva 4000 mm. zab, 10 mm. tengeri, 10 mm. árpa, 6784 mm. széna 29.35 mm. takarmányszalma, 711 mm. répa, azonkívül van husz hold legelő löherés zöld takarmánynak és 120 hold legelő. Kötelességem megjegyezni azt, hogy Fogarásról soha takarmányt nem vittek,

sem Mezöhegyesre sem Bábolnára a ménesek eltartására, hanem csak a hízó jószág részére. És az igen természetes. Ezután a miniszter a kiviteli tilalomra és a szállítási kedvezményre nyilatkozik. A szállítási kedvezményre nézve már a Házat tájékoztalta Bánffy Dezső interpellációjára adott válaszában.

A kiviteli tilalomról jelenti a Háznak, hogy mai kelettel megjelentek a magyar és az osztrák kormány elhatározása alapján rendeletek, melyek szerint az egész közös vámterületre s így Magyarországra nézve is a következő takarmányművek kivitelére nézve mondattak ki a tilalmak és pedig azzal a kötelezettséggel, hogy ami 12-ike előtt, tehát 11-én estig vasutra vagy hajóra van feladva, az vihető csak ki külföldre, minden egyéb takarmány marad benn az országban. Ezek a takarmányművek a következők: A melassz (szörplé), tengeri, zab, lóbab, csillagfűrt, búkköny, burgonya, mindennemű friss és szárított takarmányfűvek; mint széna, here stb., szalma, szecska, polyva, korpa, saláta-cira, olajpogácsa, moslák, törköly és répaszeletek.

Akkor, amidőn a t. Házat arra kérem, hogy ezen válaszat, amely...

Polónyi Géza: Ausztriába sem lehet kivinni Magyarországból?

Tallián Béla földművelésügyi miniszter: Közös vámterületről lévén szó, csak a közös vámterület határain tül kivitelről beszélhetünk.

Polónyi Géza: Eppen ez a kérdés! Tetszik látni a közös vámterületet? Visszik Ausztriába és ott el fogják gseftelni.

Eötvös Károly; Vissza veszi majd a magyar kormány dupla áron!

Tallián Béla földművelésügyi miniszter: Nem bocsátkozom be ez alkalommal a kérdés elvi részleteibe, de méltóztassanak megengedni, hogy egy megjegyzést tegyek. (Halljuk! Halljuk!) Akkor, midőn nálunk Magyarországon sokkal nagyobb a takarmányszűke, mint Ausztriában, praktikus volna-e a kivitel megtiltani és egyúttal a lehetőséget elvenni tőlünk arra nézve, hogy onnan idehozzunk át takarmányműveket? Azt hiszem, ezt nem szükséges bővebben fejtegetni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza: Nem áll! Egy meggyékben több takarmány van, mint egész Ausztriában. (Ellentmondások a jobboldalon.) Ez idénről beszélek.

Tallián Béla földművelésügyi miniszter: Hát én biztosíthatom t. képviselőtársamat arról, hogy mi-

Szomoru évforduló.

Temesvár—Világos.

(2)

Irta: Kovács János.

Bem apó azonban úgy tett, amint megmondta. Ő még bizott a jobb ügy szerencsecsillagában és a reményről nem akart lemondani.

Amint a dolgok állásáról értesült, rögtön *Facsatra* sietett; itt táborozott Guyon és Vécsey serege. Az ősz lengyelt a honvédek lelkes éljenzéssel fogadták, mire Bem ráncos arcára a bizalom reménysége ült ki.

Maga köré gyűjtötte a tisztikart s noha mint tudva van, a dikciózásnak sohasem volt barátja, tört németiséggel így szónokolt hozzájuk:

— Uraim! én a kormány és a magam nevében fordulok önökhöz, akik úgy hiszem, a szabadság szent ügyét, miként én, szívükön viselik. A haza ügye még nincs veszve, feltéve, hogy ki-ki a kötelességét megteszi. Én tehát mint főparancsnok felszólítom önöket: minden zászlóaljparancsnokok, lovascsapatok és ágyúütegek parancsnokait, hogy holnap reggel minden csapatok csatarendben, indulásra készen álljanak...

Itt azonban Kvatkovszky alezredes, volt lengyel legiónárius félbeszakította az ősz hadvezért:

— Tábarnok ur — mondta lengyel nyelven — mi már kormányt nem ismerünk. A kormány bennünket magunkra hagyott, nem volt ereje annak az ügynek a végrehajtására, amelyet mi vagyunk, szabadságunk kockáztatásával oly dicsően kezdtünk meg. Seregeink hetek óta a legtermékenyebb vidékeken éheztek és...

Bem apó közbevágott:

— Ez természetes. Egy szaladó sereg mindig éhezik s nyomában a győző jóllakik. Ne higyjék önök, hogy gyengék lennénk; mi, ha akarunk, még erősek, hatalmasak lehetünk. Gyávaság volna megadni magunkat. Holnap reggel indulás Erdély felé. *Dobrán lesz a menés...*

Bem apó a legénység lelkes éljenzése közt vonult pihenőre, a tisztikar pedig Vécsey tábornok köré gyülekezve, tanácskozásba fogott. A hangulat igen nyomasztó volt, a további harchoz senki sem mutatott hajlandóságot.

Vécsey felolvasta Görgei levelét, amelyben a diktátor sürgős csatlakozásra szólítja fel az egyes osztályparancsnokokat. Az persze hiányzott a levélből, hogy ő már előtte való nap Világoson minden feltétel nélkül *lerakta a fegyvert.*

Igy Görgei felszólítását a legtöbben odamagyarázták, hogy a fővezér szövetségre lépett az orosz-szal s most együttesen fognak harcolni az osztrák ellen.

Ezt a feltevést annál könnyebb volt táplálni, mert már hetekkel előbb el volt terjedve ilyen s ehhez hasonló kombinációknak a híre az egyes csapattesteknél.

Másnap reggel azonban a csapatok mégis csatarendben várták Bem apót. Csak hogy a csapattestek parancsnokai közt megoszlottak a vélemények. Vécsey a vett parancs értelmében Görgeihez akart csatlakozni, a hős lengyel pedig, nehogy a csapatok kedvét végképp elvegye, hallgalt a Világoson történetekről.

Igy esett aztán, hogy a sereg egy része Vécseyhez, másik része Bemhez csatlakozott, nagyobb része pedig rendetlen csapatokra oszolva, minden cél és irány nélkül amegy torony irányában neki vágott erdőnek, mezőnek.

Bem apó, amikor Dobrára ért, összeszorult szívvel tapasztalta, hogy mint fogyott meg serege s akik még vele tartanak, azoknak is kihalt lelkéből a reménynek minden szikrája. Am azért ő még sem adta meg magát; szívósan ragaszkodott ahhoz a gondolathoz, hogy Erdélyben, ha összevonhatja a szétszórta csapatokat, «még csinálhat» valamit.

Augusztus 16-án ért Dévára, ahol már ott vesztegelt Stein tábornok, az erdélyi hadak az időszerűt parancsnoka. Az ősz vezért ez a találkozás cseppet sem örvendeztetett meg. Összeráncolt homlokkal mordult a jelentést tevő tábornokra:

— Ki rendelte önt ide, tábornok ur?

— A körülmények — felelte Stein.

Aztán apróra elmondta a Bem távozta óta lefolyt eseményeket. Az ellenségtől minden oldalról támadásnak van kitéve. Egyik oldalon az orosz, másik oldalon az osztrák s ezenkívül a szászok, oláhok újra vérszemet kaptak, noha az előbbieket ismételtén kijelentették, hogy a közös haza ügye az ő ügyük is.

Jelentését így fejezte be:

— A mindinkább kedvezőtlené vált események folytán kénytelen voltam ide visszavonulni, ahol a vár fedezete alatt tarthatni véltem magam addig is, míg altábornagy ur további intézkedését veszem...

— Nekem pedig semmi intézkedésem sincs az olyan vezérek számára, akik folyton *retírdának* — mondta röviden a vén lengyel s hátat fordított tábornokának.

Stein egykedvűen vont vállat, ismerte a felelősségét s tudta, most mi fog következni. Az, hogy Bem apó nyomban kinevezte helyébe Zsurnay

előtt a magyar kormány erre a lépésre elhatározta magát, teljesen tájékozódott a helyzetre vonatkozólag úgy Magyarországon, mint Ausztriában és mondhatom, homlokegyenest ellenkezőleg áll a helyzet, mint ahogy azt a t. képviselő ur mondja. Ausztriában ugyanis és egyes tartományokban igen jó takarmánytermés van, nálunk pedig Magyarországon összesen 4-5 vármegyében van jó termés, amely megyék az ország nyugati részén vannak és még az erdélyi havasokon is kevés a takarmánytermés. Ha tehát ebben a kérdésben valaki vesztet volna, a vesztesek minden körülmények között mi volnánk. Ez alkalommal még csak egy kérelmet kívánok intézni a gazdaközönséghez. (Halljuk! Halljuk!) Már egy alkalommal hangoztattam, hogy a takarmány tekintetében a lehető takarékossgal és előrelátással járjon el gazdaközönségünk, ismételten hangsúlyozom, hogy szerezze be azon szükséges takarmányműveket, amelyekre nemcsak most, de a télen szüksége lesz és pótolja a hiányt vételekkel és ne adja el a takarmányt különösen az, akinek ilyen nincs bőségben, amit az árak még most lehetővé tesznek, ne támaszkodjék e tekintetben teljesen a kormányra. Ha a társadalom a kormányt nem támogatja, ennek eljárását felette megnehezíti és a kérdés megoldása majdnem lehetetlenség lesz. Azt a kérést intézem tehát gazdaközönségünkhez, hogy támogassa a kormányt, azt a helyzetet, amelybe az ország jutott és jutni fog, velünk együttesen törekedjék megoldani. Kérem a t. Házat, méltóztatásuk válaszat tudomásul venni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

A Ház a választ tudomásul vette.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, augusztus 11.

A képviselőháznak ma volt az utolsó ülése. A képviselők boldogan, mosolygó arccal szolgálták le még ez utolsó munkanapot, hisz másfél hónapi szünet jár ki érte. Az ügyek tárgyalása is gyorsan ment, érdemleges ügy nem volt a napirenden s a Ház fél egyre el is készült a munkájával.

Először Györfly Gyula mentelmi ügyét tárgyalták s erre az alkalomra Eötvös Károly is megjelent, hogy Györfly érdekében néhány szót szóljon. De Plósz igaz ügyminiszter azon kijelentésére, hogy nem forog fenn mentelmi sérelem,

ezredest, Déva parancsnokát. Aztán szemlélt tartott a csapatok felett. Az ősz vezérnek úgy tetszett, hogy a honvédek szeméből még nem aludt ki a lelkesedés tüze.

Tényleg az ő jelenléte, mintha új életet ébresztett volna a kiéhezett, lerongyolódott honvédek lelkében.

— Ezekkel még lehetne valamit csinálni — mondta magában, szinte meglegedetten.

Estére haditanácsot tartott. Itt azután kiderült, hogy harcolni, tovább küzdeni, minden reményesség nélkül, már senkinek sincs kedve.

A tisztek nagy része odanyilatkozott, hogy a főserg kapitulációja után céltalan volna minden további erőlködés. Ezt a nézetet vallotta Stein tábornok is, aki szintén jelen volt a haditanácsban.

Aztán közelebb húzódott Bem apóhoz s komoran mondta:

— Altábornagy ur, ami szerepünk itt megszűnt. Ajánlom, hogy meneküljön. A muszkák különösen vadásznak önre s tán már áldomást is ittak a bőrére...

— Lehet. Rostának éppen beválhatna — jegyezte meg egykedvűen Bem apó.

— Aztán pihenőre tért, már amennyire az ő tört reményeivel ilyenről szó is lehetett.

Stein és többen a tisztek közül még azon éjjel elhagyták a tábornok és követték őket csapatostól az egyes zászlóaljok legénységei is.

Másnap reggel már csak a várban levő őrség volt meg teljes számban. Voltak azonban még egy pár ezren, akik a fegyvergúlk mellett heverészve, elszorult szívvel várták a történésekre.

(Vége köv.)

ami meggyezik a bizottság véleményével is, a Ház az igazságügyminiszter nézetét fogadta el. Ezután egy csomó interpellációra válaszolt Tallián földmivelésügyi miniszter és Tisza miniszterelnök.

A földmivelésügyi miniszter válasza volt a legfontosabb, aki a takarmányhiány miatt szükségessé vált kormányintézkedést ismertette meg a Házzal. E válaszalapunk más helyén foglalkozunk részletesen.

A Ház úgy a földmivelésügyi miniszternek, mint a miniszterelnöknek a választ tudomásul vette.

Az ülés végén Polónyi Géza interpellált a székelyföldi határrendezés tárgyában. A miniszterelnök megnyugtató választ adott.

Végül a Ház elfogadta a miniszterelnök indítványát, hogy október 10-ig ne tartson ülést.

A mai ülésről szóló részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Feilitzsch Arthur alelnök, majd Perczel Dezső.

Jegyzők: Hertelendy László, Dedovics György és Rákosi Viktor.

Elnök megnyitja az ülést s a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után előterjeszti az irományokat. Bemutajta a miniszterelnök levelét, melyben értesíti a Házat, hogy e hónap 18-án 6 felsége születése napján és augusztus 20-án szent István napján hálaadó isteni tisztelet lesz a budavári Mátyás-templomban. Tudomásul vétetik.

A Ház a tegnap letárgyalt appropriációs javaslatot, a Nemzeti Színház átalakítási költségeiről és a tüdőbajosok szanatoriuma javára tartandó sorsjegyjátelekről szóló javaslatokat harmadszori olvasásban is elfogadta. (Eljenzés a jobboldalon.)

Györfly Gyula mentelmi ügye.

Elnök: Az előadó már ismertette az ügyet a múlt ülésen, Eötvös Károly azonban mára halasztotta ez ügyben való felszólalását.

Eötvös Károly: Elmondja, hogy Györfly Gyula ügyét a mentelmi bizottság letárgyalta s azalatt Györfly lemondott mandátumáról. Györflyt újra megválasztották s újra bejelentettek ellene az összeférhetlenségi ügyet, oly ügyet, mely már teljesen megszűnt. Ez jogilag, politikailag és erkölcsileg lehetetlen. Ez politikai üldözés. Az ügyet csak addig lehet tárgyalni, míg az ügy fennáll, de az már megszűnt. Kéri a házat, halasszák el az ügy tárgyalását addig, míg a kisebbségi vélemény aláírói közül az előadó itt lesz.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Itt ki kell kapcsolni, hogy az összeférhetlenségi ügy miként tárgyalassék. Főkérdés az, forog-e fenn mentelmi eset? Nem forog fenn. A mentelmi ügy nem akaszthatja meg a Ház vérkeringését. A támadás mindig kívülről jön s azért van a bizottság, hogy azt megvizsgálja. Az összeférhetlenségi bíróság eljárását nem lehet mentelmi ügyggyé tenni. Végül konstatálja, hogy itt nem forog fenn mentelmi sértés. A bizottság jelentését fogadja el. (Helyeslés a jobboldalon.)

Maróthy László előadó szakszerű előadása után elfogadásra ajánlja a bizottság jelentését.

Elnök szavazás alá bocsátja a jelentést.

Polónyi Géza: Előbb Eötvös indítványát felett kell szavazni.

Elnök kérdésére a Ház elveti Eötvös indítványát s elfogadja a bizottság jelentését.

Takarmányhiány.

Ezután Tallián Béla földmivelési miniszter ismertette azon intézkedéseket, amelyeket a takarmányhiány tett szükségessé. A miniszter bezzédét lapunk más helyén találják olvasóink.

A Szepesség.

Gróf Tisza István miniszterelnök válaszul Nosz Gyula interpellációjára, melyben a Szepesség hanyatlását tárta fel. A miniszterelnök kijelenti, hogy hál Istennek, a Szepesség nem pusztul. De ahol a gazdasági ágakban kívánni valók vannak, a kormány gondoskodni fog arról. Ami a közigazgatás reformját illeti, arra nézve még nem nyilatkozhat, mert az a messzebb jövőben történhet csak meg. A főispánokat nem fogja semmiben sem rendszabályozni.

A Ház tudomásul veszi a választ.

A Wagner-ciklus.

Tisza miniszterelnök válaszul Rákosi Viktornak az Operában előadott Wagner-ciklusok tárgyában beadott interpellációjára. Ilyen ciklust minden művelt államban tartanak s legutóbb Párisban is a Wagner-ciklus valóságos lázba ejtette a franciákat.

Eötvös Károly: De nem germanizál.

Tisza István: O is szereli a magyar zenét s azt nagyra becsüli. Miután csak egy operánk van, nem lehet minden zenét az Opera tagjaival előadni, azért kellett külföldi tagokat szerződöttni a Wagner-ciklusra.

Rákosi Viktor: Elősorolja, hogy Wagner-előadásokon volt hollandus, német, osztrák, francia, olasz énekes, csak magyar nem. A magyar műzenét úgy érti, hogy a nép lelkéből fakadó dal és zene legyen az alapja annak. A mai zeneakadémián Mihajlovsz igazzgató valóságos ultra Wágnerista s így neveli a növendékeket is. A választ nem veszi tudomásul.

Eötvös Károly: Szavainak helyes megértésére azt mondja, hogy a zene-művelés ne legyen üzlet. Hanem oly kenyérkereső pályát teremtsenek, amelyen a magyar zenét taníthassák. Támadja Mihajlovsz zeneakadémiai igazgatót, aki sült német s német zenét tanít.

A Ház tudomásul veszi a miniszterelnök választát.

Az ujbpesti rendőri brutalitás.

Tisza miniszterelnök válaszul Gabányi Miklós interpellációjára, amiért Ujbpesten gyakori rendőri viszálesek vannak. Megvizsgálta az ügyet és a vádakból semmi sem igaz. A képviselőt felültette egy Békefi nevű hírlapíró.

A Ház tudomásul vette a választ.

A vaskohi jegyző.

Tisza miniszterelnök Barta Ferenc interpellációjára hogy Drágán József községi jegyző visszaéléseket követett el, azt válaszolja, hogy az ügy most van vizsgálat alatt.

A Ház tudomásul vette a választ.

A dunaföldvári állapotok.

Tisza miniszterelnök Szluha Istvánnak válaszul, aki a dunaföldvári közigazgatási állapotok miatt interpellált. A felhozott vádak teljesen alaptalanok voltak.

A Ház a választ tudomásul vette.

A toloncsabályzat.

Gróf Tisza István miniszterelnök Ráth Endrének, a toloncsabályzat helyes alkalmazása tárgyában hozzá intézett interpellációra azt válaszolja, hogy csak egy konkrét esetben, cigányok toloncolása alkalmával fordult elő egy kis szabálytalanság, különben a szabályzatot reformálja.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Aradmegye szervezeti szabályzata.

Gróf Tisza István belügyminiszter válaszul Vlár Aurélnak Aradmegye szervezeti szabályzata ügyében beadott interpellációjára. Pusztán két kerületet szabályoztak, a többi mind érintetlen maradt, különben is a törvényhatóság látja legjobban, hogy kell szabályozni egyes kerületeket. Abba nem szól bele.

A Ház a belügyminiszter választát tudomásul vette.

A tapolcai panaszok.

Tisza belügyminiszter Szederkényi Nándornak még a tapolcai választáson előfordult panaszok tárgyában beadott interpellációra azt válaszolja, hogy épp a függetlenségi voltak azok, akik a választáson terrorizáltak a polgárságot.

A Ház a választ tudomásul vette.

A nagykarolyi választás.

Tisza belügyminiszter válaszul Lengyel Zoltánnak a nagykarolyi választás ügyében beadott interpellációra. Lengyel panaszai egyszerűen nem igazak. Amik előfordultak, azok rendes választási események.

A Ház a választ tudomásul vette.

A kolozsvári nemzeti színház.

Tisza belügyminiszter válaszul Rákosi Viktornak a kolozsvári nemzeti színház építése ügyében beadott kétrendbeli interpellációjára. A tavasszal már válaszolt ideiglenesen. Azt akarja, hogy Kolozsvárnak fényes színháza legyen. S nem látja visszaszorítva a hazai építőművészetet, ha oly külföldi cégnek adta át az építést, amely már e téren elfogadható produkt. Megjegyzi, hogy hazai iparosoknál kötelese a cikkeket a cég bevásárolni.

Rákosi Viktor nem veszi tudomásul a választ, mert nem látja indokolva, hogy csak Fellner és Hellmer céggel kell színházat építtetni.

A Ház tudomásul vette a választ.

A nyári szünet.

Tisza István miniszterelnök: Tájékoztajta a Házat a további teendőkről. Indítványozza, hogy a nyári szünet előtt több ülést ne tartsanak s a legközelebbi ülés október 10-én legyen.

Polónyi Géza: Hozzájárul az indítványhoz, de

hibáztatja, hogy a pénzügyminiszter most nyújtotta be a rendkívüli hiteltől szóló javaslatot.

Tisza miniszterelnök: A pénzügyminiszter pusztán a Háza való tekintetből akarja őszszel az ügyet tárgyalatni. Akkor majd újult erővel szólhat hozzá a Ház.

Elnök kérdésére a Ház elfogadta a miniszterelnök indítványát. Ezután felhatalmazást kapott az elnök, hogy időközben formális üléseket hívasson össze. Bejelenti, hogy a 6-iki katalógus olvasáskor távol volt képviselők igazolták magukat és utána semmi tennivaló sem maradt fenn.

Osdolai határkérdés.

Polónyi Géza a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak az Osdola község határához tartozó 710 kold erdőterület tekintetében a határrendezésnek mibenállásáról?

2. Hajlandó-e a t. miniszterelnök ur sürgősen intézkedni az iránt, hogy az ország határához tartozó ezen terület kormányhatósági uton biztosítsák és Osdola községe a határvédelem költségeitől megkíméltesse?

Gróf Tisza István miniszterelnök nem adhat érdemleges választ. A kormány feladatának ismeri, hogy a birtokosok magánérdekeit is megvédi. Különben is az egész vonalon folyik a határrendezés a román királyi kormány megállapodásával.

Polónyi Géza: Azt kérte a miniszterelnöktől, győződjék meg róla, rendezve van-e a határkérdés, vagy nem.

Tisza miniszterelnök: Vitás határkérdés nincs, ami a lakosság érdekeit illeti, azt megvédi.

Elnök: Kiadta az interpellációt a belügyminiszternek s a mai ülés jegyzőkönyvét hitelesített.

Az ülés háromnegyed 1 órakor végződik.

Waldeck-Rousseau meghalt.

Budapest, augusztus 11.

A francia köztársaságnak egyik legtehetségebb államférfia hunyt el tegnap Párisban. Waldeck-Rousseau volt miniszterelnök másodszor fordult a francia műtök legjobbjaihoz segítség végett, de a tudomány emberei nem tudták többé megmenteni. Ami először sikerült, az most másodszor megkurtította a páciens életét. A munkában megerőltetett szervezet nem volt többé képes ellentállani a kór hatalmának s az egykor bámulatlan munkabíró államférfi rövid néhány perc alatt feladta a küzdelmet. Egész Franciaország gyászolja Waldeck-Rousseaut s méltán, mert nagy belső bonyodalmakból vezette ki hazáját. Két hatalmas párt már-már egymásnak rontott s az erkölcsi rend teljes felfordulással fenyegetett, amikor Waldeck-Rousseau átvette a kormányt. Következéssel s talán nem mindig a legteljesebb őszinteséggel, de annál nagyobb diplomatikus művészettel vezette az ország ügyeit s hallgattatta el az egymás ellen agyarkodó ellenséges két tábor. Kormányzása szerencsés volt s annál nagyobb feltűnést kellett, hogy az ország bizalma birtokában mégis lemondott a hatalomról. Ő volt eddigé az egyetlen miniszterelnök, aki távozott helyéről, anélkül, hogy megbukott volna. Sokáig találgatták lemondásának okait s végre is belenyugodtak abba, hogy tisztán magánokok kényszerítették a lemondásra. Sokan rossz néven is vették neki, hogy magánügyeit elébe helyezi az ország iránti kötelességének, de a tegnapi katasztrófa ezeket is elnémitotta. Waldeck-Rousseau beteg volt s mint beteg ember nem vezethette egy ország kormányát.

Haláláról s a részvét megnyilatkozásáról a következő értesítéseket vettük:

Waldeck-Rousseau Péter (Mária, René, Ernő) 1846 december 2-án született Nantesben, ahol atyja tekintélyes ügyvéd s az 1848-iki alkotmányozó gyűlésen népképviselő volt. Fia is ügyvéd lett s előbb Saint-Nazaireban, majd Rennesben működött, ahol a város egyik választókerülete 1879-ben országos képviselővé választotta. Az országgyűlésen Gambetta és Jules Ferry köztársasági politikájához csatlakozott. Gambetta, mikor 1881 végén miniszteriumot alkotott, Waldeck-Rousseaut belügyminiszterré tette. Szintén a belügyi tárcát vette át Waldeck-Rousseau

Ferry miniszteriumában 1883-ban s 1885 március végéig vezette e tárcát, miközben a munkás szakszervezetekre vonatkozó törvényben olyan nagy művet alkotott, amelyért legerősebb politikai ellenfelei, a szociálisták is elismeréssel adóztak. 1889-ben, amikor a *Boulangier* szédelgése tetőpontra hágott s a Panama-csatorna ügye nyugtalanította Franciaországot, Waldeck-Rousseau odahagyta a politikát, hogy magát ismét ügyvédi hivatásának szentelje s a Panama-pörben barátja, *Eiffel* védelmét vállalja el. 1894-ben főképpen barátai unszolására visszatért a nyilvános életbe, elfogadván a szenátorságot, amelyre a Loire-departement nagy többséggel megválasztotta. Az 1895-iki elnökválasztáskor 1⁴ szavazatot kapott, de *Faure* Felix javára a további mérkőzéstől visszalépett. Waldeck-Rousseau nagytehetségű szónok volt.

Waldeck Rousseau halála tegnap délután 5 órakor következett be. Waldeck-Rousseau régóta betegeskedett: gyógyíthatatlan máj- és vesebaj kínoztta, amely miatt már ismételen operáltak is. A tavasszal már válságosra fordult az állapota s újabb operáció vált szükségessé, amely sikerült ugyan, de a beteg ereje rohamosan fogyott. Családja a leghíresebb párisi orvosokat hívatta betegágyához s legutóbb Armour londoni kirurgust és Hehr halberstadti egyetemi tanárt hívták el hozzá, akik Porrier hírneves párisi orvostanárrel együtt tegnap délelőtt ismét megoperálták. Az operáció után a beteget nagy szivgyöngesség fogta el, amely délután megölte. Halálának híre este hat óra tájban a lapok külön kiadásai révén terjedt el Párisban s bár a közönség el volt készülve rá, mégis nagy részvétet keltett. Minthogy a kormány tagjai nincsenek Párisban, még nem tudják, hogy vajjon nemzeti temetést rendeznek-e Waldeck-Rousseaunak, vagy sem. Valószínű, hogy a parlament szünetje miatt a kormány ebben a dologban az államtanács határozatát fogja kikérni.

Páris, aug. 11.

Az összes köztársasági lapok őszintén gyászolják Waldeck-Rousseau elhunytát, kinek személyében a köztársaság egyik legjelentékenyebb szószólóját és legjobb védőjét veszíti el. Kiemelik, hogy Waldeck-Rousseau a mérsékelt irány híve is volt, mégis fel fogta a demokratikus reformok szükségességét és ezt különösen azzal bizonyította be, hogy hozzájárult a szindikátusok szervezésére vonatkozó törvény elfogadásához. A parlamenti többség orgánumai különösen kiemelik azt a fontos szerepet, amelyet az elhunyt 1899. óta játszott és az elhunytat a köztársaság ama súlyos válságból való megmentőjének mondják, melyet az akkor küzdött végig. Az ellenzéki lapok elismerik, bár el is ítélik a volt miniszterelnök politikáját, magasröptű gondolkodását és elragadó szónoki tehetségét.

Corbey, augusztus 11.

Loubet elnök Waldeck-Rousseau özvegyéhez táviratot intézett, melyben a következőket mondja: A köztársaság az elhunytban legjobb szolgáinak egyikét veszíti el, én pedig egyik legrégebb és leghívebb barátomat.

A japán-orosz háború.

Budapest, augusztus 11.

A háború színhelyéről ma azt a szenzációs hírt vettük, hogy a port-arthuri orosz hajóhad elhagyta a kikötőt s ha kell, ütközettel, ha lehet, anélkül Vladivosztokba igyekeznek. Ez körülbelül annyit jelent, hogy az oroszok kezdik kiüríteni Port-Arthurt. Arról ugyanis szó sem lehet, hogy a port-arthuri hajórajjal tengeri győzelemre számítanának, mert a japán hajóhad, amely négyezer akkora, már bebizonyította, hogy jobban ért a háborúhoz, mint az orosz. Itt hát csak menekülésről van szó, amelynek sikere azonban rendkívül kétes. Togo tengernagy bizonyára ütközetre kényszeríti az orosz páncélóriásokat s nem valószínű, hogy vagy elfogja, vagy elpusztítja.

A szárazföldi harcokról különösebb hírek nem érkeztek. Mandzuriában az eső szüntelenül esik. Az utak el vannak mocsarasodva. A japán sereg

három részben összpontosult: az egyik Ancsangtól Liaojang felé nyomul, a második Haicsöngnél áll, a harmadik pedig a Liaojangból Mukdenbe vezető utvonalat fenyegeti. Erős japán hadoszlop van Saimaci környékén is, hogy észak felől támadhassa meg az orosz sereget.

Oku hadserege, amely újabban 10.000 kínaival növekedett, Inkau vidékén van koncentráva. A japán sereg nehéz ágyukat vontat fel a magaslatokra. Annak semmi jele, hogy az oroszok készülnének Liaojangot kiüríteni.

Mai távirataink a következők:

A döntő ütközet.

Páris, augusztus 11.

Egybehangzó jelentések szerint *még e hét végén* döntő ütközet készül a két főszereg közt.

Port-Arthur ostroma.

Csifu, aug. 11.

Az ideérkezett torpedónaszádbomból Recicsni kapitánya kijelenti, hogy a nagy hadihajók ama szándékkal hagyták el Port-Arthurt, hogy a vladivosztoki hajóhaddal egyesüljenek. A japánok napnap után változatlan erővel támadják az erősséget, minden tekintet nélkül kockáztatva életüket. A Farkas-dombról granátokkal lönek a városba. A Mongolia nevű ispotályhajó kíséri az orosz hajóhadat és nőket, valamint gyermekeket szállít.

London, aug. 11.

Csifuból jelentik 11-éről reggeli 7 óra 30 perckor: Az 5 óra 30 perckor reggel ideérkezett orosz torpedónaszádbomból jelenti, hogy hat orosz hadihajó, négy cirkáló és a torpedónaszádok fele *elmenekült Port-Arthurból*. A torpedónaszádbomból Port-Arthurt 10-én este hagyta el és öt utasa volt, akik azt jelentik, hogy az oroszokat üldözik a japánok és *tengeri ütközet várható a nyílt óceánon*. A Reuter-ügynökségnek azt jelentik Tokióból mai kelettel, hogy az orosz hajóhad szerdán jött ki Port-Arthurból. *Kemény ütközet következett, amelynek eredményét még nem ismerik*. A Retvizán és Pobjeda nevű csatahajókat ma reggel Port-Arthuron kívül látták.

London, aug. 11.

Tokióból táviratozzák a «Times»-nek, hogy megbízható jelentések megcáfolják azt a hírt, amely szerint a japán sereg Port-Arthur ostromában nagy veszteségeket szenvedett.

Róma, augusztus 11.

A tengerészeti miniszterium Csifuból táviratot kapott, amely jelenti, hogy a japánok július 29-én, augusztus 5-én és 7-én sok helyet foglaltak el és az ágyuzás a városban nagy kárt tett.

A szárazföldi harcokról.

London, augusztus 11.

A Mukdenben koncentrált orosz sereget folyton szaporítják. A japánok Mukdentől északra nem foglaltak állást, ellenben Mukdentől 25 mérföldnyire északra erős sereget vontak össze és Liaojangtól keletre is nagy sereg áll. Megbízható értesülések szerint az orosz sereg Kintau felé vonul vissza.

Szentpétervár, augusztus 11.

Jó forrásból eredő jelentések állítják, hogy a japán sereg elhatározó támadásra készül és három oldalról fogja szorongatni az orosz haderőt. Inkauból nagy japán sereg nyomul előre, amely 10.000 főnyi kínai szállítócsapatot visz magával. Az orosz jobb szárny a Liao-folyó völgyében áll. A japán sereg megfoghatatlan okból nyitva hagyta az orosz sereg számára a Liaoché felé vezető utat. Nem lehetetlen, hogy ezen a részen zsáktucába akarják csalni az oroszokat s ettől tartva, az oroszok eddigelő óvakodtak erre az utra lépni.

London, augusztus 10.

Kuroki főhadiszállásáról érkezett távirat közli, hogy az oroszok újabb csapatok összehívásával

erősítik meg hadállásait. A japán jobbszárnyon robbanásokat hallottak, amiből arra következtetnek, hogy az oroszok Amping környékén sziklákat robbantanak és új sáncokat építenek. Az utóbbi napokban az esőzés egyre tart.

Berlin, augusztus 11.

Szentpétervárra Liaojangból távirat érkezett, amelyet ott tegnap este adtak fel s amely azt hozza hírül, hogy a japánok Haicsöng megszállása után abbahagyták az előnyomulást s erős csapatokat toltak előre dél felől az orosz balszárny irányában. Valószínű, hogy erről az oldalról túlnyomó erővel akarnak támadni s ha itt sikerül a terv, akkor szabad lesz az utjuk Liaojangba. Mukden vidékén csak kisebb csatározások voltak a felderítő csapatok közt. Az orosz sereg most nyugalmat élvez, amelyre nagy szüksége van, minthogy a hőség 50 fok Celsiusnál is nagyobb. Patakokban ömlik az eső. A katonák térdig gázolnak a sárban.

A Thea-gőzös sorsa.

Szentpétervár, augusztus 11.

A *Novoje Vremja* jelenti Vladivosztkából 10-éről: A kobozmányi bíróság kijelentette, hogy a július 16-án éjjel elsüllyesztett Thea nevű gőzös rakományostól törvényes kobozmány volt. A gőzöst egy japán társulat március 25-ike óta bérelte ki kilenc hónapra s a japán kikötők között közlekedett és az összes japán kereskedelmi hajóknak nyújtott előnyöket élvezte. Ezzel azonban egyszersmind semleges jellegét is elvesztette. A halból álló rakomány ellenes tulajdon volt.

Tokio, aug. 10.

A Night Commander, a Thea és négy japán szállító-gőzös személyzete, amely kedden éjszaka egy orosz gőzösről indult el Vladivosztkából, tegnap Mororanba érkezett s az itteni német konzul ma odautazott.

Kuropatkin helyzete.

Páris, aug. 11.

Mukdenből jelentik mai kelettel: Úgy látszik, hogy a japánok megváltoztatták haderőik felosztását. Hir szerint a Haicsöng előtt álló csapatokat csökkentették a Mukden felé vonuló hadoszlopok javára. Hogy ezek az utóbbiak hol állanak, egyáltalán nem tudhatni.

TÁVIRATOK.

A porta s az orosz önkéntes hajóhad.

Konstantinápoly, augusztus 11. Mivelhogy az orosz kormány nem akarta a porta ama kívánságát teljesíteni, hogy írásbeli nyilatkozatot adjon az orosz önkéntes hajóhadhoz tartozó hajóknak a tengerszoroson jövőben való átvonulására vonatkozólag, a porta Pétervárt és a helyi nagykövetséghez jegyzéket juttatott, melyben megemlékezik a külügyminiszter és a nagykövet ama szóbeli biztosításáról, hogy az önkéntes hajóhad hajói a tengerszoroson való átvonulás után, valamint egész utjukon nem cserélnek fel kereskedelmi lobogójukat a hadi zászlóval, nem szállítanak magukkal hadi felszerelést és lövegeket és nem változtathatók át cirkálóhajókká. Ezzel szemben a porta közli, hogy hatóságainak utasítást adott, hogy az önkéntes hajóhad hajóit akadálytalanul bocsássák át, csak hogy előbbi szerződéshez képest több hajónak nem szabad átvonulnia, hanem csak ha az egyik átment a Dardanellákon, uszhatik be a következő Boszporusba.

Franciaország és a Vatikán.

Konstantinápoly, augusztus 11. Közvetlenül érdekelt körökben teljesen ok nélkül valónak mondják azt a külföldön elterjesztett hírt, hogy a keleti keresztények protektorátusában beálló változást illetőleg tervet készítettek. A Szentsek szándéka ez idő szerint a statuskvót fenntartani. A francia nagykövet biztosította is az apostoli

kiküldöttet, hogy a keleti katolikusok védelme ugyanaz marad, mint eddig volt. Bizonyítékul két eset hozható fel, mely a Vatikánnal történt szakítás óta fordult elő. A francia kormány megbízásából ugyanis a beyruthi és szmirnai főkonzul diszegenruhában vett részt két katolikus érsek temetésén és a gyászünnepségen mint előbb, ugy most is, a keleten lakó katolikusok védőhatalma képviselőinek helyét foglalták el.

INNEN-ONNAN.

Mire jó az idézés.

Két elkéseredett panaszos kért orvoslást a rendőrtanácsostól. Mindkettőjük panasza: hogy egyik kávéházban egymást felpofozták.

Tanácsos: Hogy hívják magát, Grün ur?

Grün: Ha tetszik tudni, miért kérde?

Tanácsos: A másik neve mi?

Grün: A másikat Schlezingernek hívják.

A félreértéseket a rendőrtanácsos néhány erélyes szóval helyreigazította, azután megkezdődött a kihallgatás.

Tanácsos: Adja elő az esetet, Schlezinger.

Schlezinger: Ugy történt kérem a dolog, hogy bilárdozás közben meglöktem a dáköval s ez az ur felpofozott, pedig nem is voltunk bemutatva egymásnak.

Tanácsos: Mit szól ehhez, Grün?

Grün: Hát kérem tévedés van a pofonban. Ő pofozott fel engem először, csak aztán következtem én. Az a pofon, amit az ember visszaad, tulajdonképpen nem pofon, hanem csak visszhang.

Tanácsos: Szóval mindkettőjük részéről meg volt az elégtétel, most tehát ne pörlekedjenek, hanem béküljenek ki. Gondolják meg, hogy a pör mindegyiküknek költségbe és pénzbüntetésbe kerülhet.

Schlezinger: Több is veszett Munkácsnál.

Tanácsos: Talán úgy tetszik érteni, hogy Munkácsnál?

Schlezinger: Nem kérem, Munkácsnál; már én jobban tudom, mert én magam is oda való vagyok.

Grün: Maga Munkácsra való?

Schlezinger: Igen.

Grün: Talán maga a suszter Schlezinger?

Schlezinger: Természetesen.

Grün: Hisz akkor maga az én rokonom!

Grün: Keblére borul Schlezingernek és zokog, Schlezinger nemkülönben. A rendőrtanácsos fölőlesgesnek tartja magát.

A régi jó időből.

Volt a kecskeméti ref. egyháznak két fekete díszgyászlova. Ezek vitték fekete gyászkoszin a halottakat a temetőbe, csendes lépésben lassu tempóban; jobbról balra pedig a Dömötör Antal kántor által vezetett temető diákok énekelték szép harmóniában a szomorú halottas éneket: «Oh áldandó Szentháromság!»

Ha azonban «halott nem érkezett» — vagy más «hallomás» nem volt; akkor nt. Fördös Lajos ur az egyház papja és Daróczy uram az építető gondnok polgári foglalkozásra szorították a gyászparipákat Hordták a meszet, téglát, deszkát, homokot. Rendes kocsisuk a János bácsi volt, de ha az egyszer más-kor beszédelődködött a Luskánder korezmában, hát akkor György harangozó volt a helyettes. Történt egyszer, hogy amint a György harangozó szép csendesen ballagott a gyászparipákkal, — mert a homokkal megrakott koci nagyon nehéz volt — a lovak valamitől nagyon megijedtek. Megvadulva vágattak árkon-bokron keresztül. A György harangozó nem tudta megfékezni a megszilajult állatokat. A Körösi utcán robogtak már s pusztult előlük mindenki. Ekkor György harangozónak egy eszméje támadt. Elkézdte teljes tudóval énekelni, hogy: «Oh áldandó Szentháromság. Nyögésemre figyelmezz!» — És oh csodák csodája, a két gyászparipa egyszerre megszelidült és csendes lépésben húzta a homokos kocsit.

NAPIHIREK.

Budapest, augusztus 11.

— (Időjárás.) A nyomási különbségek Európa felett jelentéktelenek. Magas a levegőnyomás Közép-Európától Déloroszorszáig és aránylag alacsony északon meg délen. Európában az idő meleg és túlnyomóan száraz, kisebb esők szórványosan fordultak elő.

Hazánkban az idő változóan felhős s meleg. Jelentékenyebb zivataros esők a Dunántul nyugati megyeiben, kisebb esők pedig az Alföldön és a Dunántul többi részein voltak. A nyugati határmegekben reggel erős köd van. Ó-Gyallán ma reggel 7 és félórától 13 percig tartó gyenge földrengést észleltek.

Jóslat:

Meleg idő várható helyi zivatarokkal.

Hőmérséklet: 28-6 C. fok.

— (A marienbadi királytalálkozás.) Londonból jelentik, hogy *Edvárd* király, aki tegnapelőtt trónralépésének második évfordulója alkalmából a gratulációkat fogadta, tegnap délben Kölnön át elutazott Marienbadba. A király pontban egy óraker Port-Viktóriába érkezett, ahol hajója, a «Viktoria and Albert» már várakozott rá. A hajót a «Barwich» páncélos kíséri Vlissingenig, ahol a király külön vasúti kocsija várakozik. A kocsiban szalon, két hálófülke és a szolgazemélyzet részére megfelelő helyiségek vannak. Alexandra királyné a király távolléte alatt a Sandringham-kastélyban fog lakni, ahova tegnap délután utazott. Gróf Menndorf magyarorszári nagykövet Edvárd király óhajítására szintén Marienbadba utazik. — *Bécsből* táviratozzák: Ő felsége az eddig történt intézkedések megváltoztatásával 17-én Ischlből Marienbadba utazik, hova fél 3 óraker érkezik. Ő felségét a vasutun az angol király fogadja. Ugy tervezik, hogy a királynál ebéd lesz. 18-án Ő felsége Karlsbadba utazik, honnan délután visszatér Ischlbe.

— (Gróf Apponyi Albert Budapesten.) Gróf Apponyi Albert holnap, pénteken reggel Budapestre érkezik. Hívei pénteken délben egy óraker a Hungáriában levő helyiségükben bucsuznak tőle amerikai utazása előtt.

— (Nagy vadászat Bélyén.) *Frigges főherceg* bélyei vadászterületén — mint onnan jelentik — az őszszel nagy vadászatokat rendeznek, melynek előkészületei már most is nagy arányban folynak. A vadászat alkalmával — mint hírlik — a főherceg vendége lesz *Frigges Vilmos* német trónörökös is.

— (Vilmos császár és a japánok.) Érdekes hírt röpit szét Tokióból a táviró, mely szerint a német császár határozott jelét adta volna a japánok iránti szimpatiajának. Vilmos császár ugyanis a tokiói német követnek távirati utasítást adott, hogy *Jamaguschi* vicomte tábornok halála felett részvétének adjon kifejezést. *Jamaguschi* jó barátja volt *Waldersee* tábornagnak.

— (A Szt.-Louisba utazó magyar társaság.) Az interparlamentáris konferencia magyar csoportja tagjainak egy része az este utazott el Fiuméba, hogy onnan az augusztus 12-én induló hajóval Amerikába vitorlázzanak. A képviselők közül Bethlen István gróf, Hock János, Simonyi-Semadam Sándor és Deseowffy Arisztid utaztak el. A csoport többi tagja ma reggel indult el a keleti pályaudvarról.

— (Bucsu a Belvárosban.) A belvárosi főplébánia templomban Nagy-Boldogasszony napján, e hó 15-én tartják meg az évente szokásos bucsut. Az ünnepi napon a templomban délelőtt tíz óraker lesz a zenés nagymise és tizenegy óraker a szentbeszéd. Ezenkívül reggel hat óraker, továbbá délelőtt kilenc és déli tizenkét óraker csendes miséket mondanak.

— (Pleve utóda.) *Szentpétervárról* jelentik, hogy ott *Muravievnek* belügyminiszterrévaló kinevezését befejezett dolognak tekintik, de még tartja magát a kievi kormányzó *Ignatiev* grófnak kandidaturája is. Mint hírlik, Muraviev feltételül a kormánynak európai mintára való szervezését követeli.

— (Az amerikai elnökválasztás.) A newyorki állambeli *Esopusból* jelentik, hogy ott *Parker* elnökjelölt programbeszédet mondott, melyben érdekes kijelentéseket tett. Azt mondotta többek között,

hogy az Egyesült-Államoknak ezentúl minden külföldi eseménybe bele kell szólnia s érvényesítenie nagyhatalmi állását.

— (Megfenygetett orosz nagykövet.) *New-Yorkból* táviratozzák nekünk, hogy az ottani rendőrség tegnap óta őriztetni kénytelen *Cassini* grófot, az orosz nagykövetet, ki az utóbbi napokban számtalan fenyegető levelet kapott, melyekben dinamitmerénnyel fenyegetik.

— (Merénylet a spanyol király ellen?) *Párisból* az a hír érkezik, hogy a spanyol király ellen állítólag merényletet terveztek. A hirt mindeközéig nem erősítették meg. A merényletre vonatkozólag *Párisból* táviratozzák: Itt tegnap egy San-Sebastianból érkezett távirat alapján az a hír terjedt el, hogy a spanyol király ellen merényletet kíséreltek meg. A király vasuti kocsjában három dinamittöltényt találtak, amelyek a vonat elindulásakor felrobbantak volna. Ezért a király elutazását elhalasztották. Ezt a hirt a berlini lapoknak már tegnap megtelegrafálták, de mindeddig nem erősítették meg. A párisi spanyol nagykövetségen a tervezett merényletről semmit sem tudnak.

— (Az osztrák császári cím.) *Prágából* táviratozza tudósítónk, hogy a cseh radikális haladó párt végrehajtó-bizottsága az osztrák császárság mai száz éves jubileuma alkalmából nyilatkozatot tett közzé, amely a többek közt így hangzik:

Évszázados fordulóján 1804. augusztus első napjának, amikor I. Ferenc cseh király kijelentette, hogy felveszi az igazi és örökös osztrák császári címet, mi szabadelvű és független érzsű csehek ünnepélyesen kinyilatkoztattuk, hogy az ausztriai császári cím felvételének, amely a törvényhozás megkérdése nélkül történt, Csehországra nézve semmi államjogi jelentősége nincs, mert az osztrák császári cím nem magasabb és nem díszesebb, mint a cseh királyi méltóság. Kívánjuk, hogy a Habsburg-Lotharingia-i dinasztia címe olyan legyen, amelyben éppen úgy kifejezésre jusson a csehországi tartományok függetlensége, miként a mostani címben kifejezésre jut a magyar korona országainak függetlensége.

— (Ausztrália új fővárosa.) Ausztráliában, Melbourneban, mint *Londonból* jelentik, tegnap egész esőndben világtörténelmi esemény történt: fővárost választottak a harmadfélével ezelőtti keletkezett ausztráliai államszövetség részére, amely névleg ugyan továbbra is angol fenhatóság alatt áll, de valójában független köztársaság. Fővárosul Uj-Dél-Wales legdélibb, Bombala tartományban lévő, alig 300 lelket számláló *Dalgety* falut választották meg, amely természetesen rövid idő alatt óriási várossá fog fejlődni. A területet a szükséges állami épületek részére Uj-Dél-Wales az alkotmány értelmében ingyen köteles adni. A falu közvetlenül a tenger mellett van. Területe most, mint fővárosé, száz négyzetmérföldre fog kiterjedni.

— (Gyászrovat.) *Posch* Lajos nyug. vasmezei tiszviselő 84 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése augusztus 13-án délután 3 órakor lesz a katolikus egyház szeriartása szerint a megboldogultnak Rökk Szilárd-utcai 4. szám alatti lakásáról.

— (A vasárnapi munkaszünet felülgasztése.) A hivatalos lap mai száma a kereskedelmi miniszter következő rendeletét közli: Szent István király napja folyó évben szombatra esik s így két munkaszüneti nap közvetlenül követi egymást, minek következtében a kötelező munkaszünetre vonatkozó rendelkezések fentartása mellett a forgalmi élet nem csekély részében egyfolytában csaknem 48 órán át szenvedne feenakadást. Miután ily mérvű szünetelése főképpen az élelmézzel kapcsolatos, de egyéb iparágaknál is a közönségre előreláthatólag sok hátránnyal járna, az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1904. évi XIII. törvénycikk 3. §-a alapján a belügyi és földmívelésügyi miniszter urakkal, illetve a horvát-szlavon-dalmát bán urral egyetértőleg a folyó évi augusztus hó 21-ére eső vasárnapra kivételesen megengedem, hogy mindazon ipari munka, mely hivatali elődöm múlt évi június hó 13-án 29.559. számú rendelete értelmében vasárnapon az alábbi rendelkezésemmel megállapított időnél hosszabb időn át nem végezhető, a jelzett egy vasárnapon

reggeli 6 órától déli 12 óráig és esti 6 óráig tul akadálytalanul végezhető legyen.

— (Szigorlat a medikán.) Dr. *Thanhoffer* Lajos orvosegyetemi dékán közlése szerint az új rendszerű I. orvosi szigorlatokra a hallgatók (4 félévet végzetek) augusztus hó 29—30-án jelentkezhetnek. A befizetések szeptember 1-én eszközöltenek; a szigorlatok pedig 5-én kezdődnek.

— (Tüzoltás — borral.) Noé apánk idejétől kezdve a bornak az a rendeltetése, hogy a szomjait oltsa s az emberiség lelkét, érzszeit tüzséssé tegye, lángra lobbantsa. A fehérmegyei *Barátfalu* községben azonban a tüzet szító bort éppen a tűz eloltására használták. Ugy történt a dolog, hogy a barátfalui nagykorcsmában tűz ütött ki. Hatalmasan lobogott már a láng s a korcsmáros kétségbeesésében tördelte a kezét, hogy mi lesz vele, mert az oltásról szó sem lehetett. A kutak ugyanis felmondták a szolgálatot, kiszáradtak ebben a nagy melegben. Végre azonban a korcsma egyik buzgó látogatójának, akit a tűz kiszorított az ivóból, pompás gondolata támadt.

— Borral kell oltani!

Es miután a pince lejárata még szabad volt, nosza a veszedelem színhelyén a víz hiányában télenül álldogáló nép megrohanta a pincét s onnan előgurogatva a hordókat, csakhamar vastag *borsugarak* érték a lángokat, amivel azután sikerült is elfojtani a tüzet. Így történt azután *Barátfaluban*, hogy a bor eloltotta a — tüzet.

— (Gyors- és teherárúk házhöz szállítása.) A magyar kir. államvasutak a vasuti üzletszabályzat 68. §-a alapján már évekké ezelőtti rendszeresítette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugati és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárúkat a címzettnek saját szerződött fuvarosával házhöz szállíttatja, ha a címzett a Duna balpartján a IV—IX. kerület régi vámvonalán belül fekvő területen vagy a tisztviselő-telepen lakik. Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapesten átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárúkat is, melyeknek elvámolása a vasutra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhöz szállított — szállítmányok után kiállítandó árnyilatkozatokat is ezen megbízottja által állíttatja ki. Utánvétellel terhelt, Budapesten a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tűzveszélyes és oly árúk, melyeknek összszúlya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállíttatnak házhöz. Jogában áll ezenkívül mindenkinek, hogy a magyar királyi államvasutak igazgatósága e célból szerződött fuvarozónak közbenjárását kizáró utasítást adhasson. Ezen utasítás az illető állomáson még az áru megérkezése előtt írásban nyújtandó be. A házhöz való elszállítási díjak a következők: a) gyorsárúkért: 10 kg. sulyig 30 fillér, 10 kg.—25 kg.-ig 40 fillér, 25 kg.-on felül 50 kg.-ig 50 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 40 fillér; b) teherárúkért: 50 kg. sulyig 40 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 30 fillér. A státuszúki árnyilatkozatok kiállításáért a vállalkozó nyilatkozatonként 10 fillért számíthat. Az áruk házhöz szállítása esetén, ha az áru fogyasztási vagy vámilletéknek alávetve nincs s ha a címzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható s az árut ott át is veszi, csak a fuvarlevél felszámított összeg szedetik be. Ha az áru vámilletéknek vagy fogyasztási adónak van alávetve, még a címzettnek kézbesítendő vámnnyugta, illetve adóbárca szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetítési illetékek is megfizetendők. A szállítmányozó az árut a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állítani, mely e célra neki kijelöltetett. Ha címzett az áru befuvározása idején lakásán nincs, a másodsor, esetleg többször is megkísérelt kézbesítésért külön illeték nem számítható fel. Ha címzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyre küldi, a visszavétel, újra való elhozatal, vagy más helyre való szállításért a díjszabásszerű illeték újból felszámítható. Esetleges panaszok a budapest-jobbparti üzletvezetőséghez juttatandók.

— (Egy hadihajónk a kémkedés vádjá alatt.) A *Corriere della Sera*, mint *Milanóból* jelentik, azt a hirt közli, hogy augusztus 3-án éjszaka egy magyar-osztrák hadihajó jelent meg lámpa nélkül a *cittanovai* olasz kikötő előtt s ott egy félórás időzött a parttól egy kilométernyi távolságban. Az olasz lap azaz gyanúsítja a hadihajó kapitányát, hogy mélységmérést végzett, aminek a haditengerészetben nagy fontossága van.

— (A szentpétervári kolera.) Az orosz fővárosban három kolera-eset fordult elő. A *Posi*-nak

táviratozzák Szentpétervárról, hogy a hatóságok nem tulajdonítanak valami veszedelmes jelentőséget ennek a három kolera megbetegedésnek, mert ebben az időszakban évenként néhány kolera-eset mindig elő szokott fordulni. A mostani három kolera-beteg munkás ember és megbetegedésük okánul kétségtelenül megállapították, hogy rossz ivóvizet és sok éretlen gyümölcsöt fogyasztottak el. Ezek az esetek szórványosak és sohasem szoktak járványt előidézni.

— (Miért nem esik az eső.) Tudósok, csillagászok váltig törlik a fejüket, mi lehet az oka a rendkívüli hőségeknek, ami most az emberiséget sújtja? A nép képzelete azonban már rájött az időjárás e kegyetlen szeszélyének az okára s a biharmegyei *Nagyürögdön* egész legendát beszélnek erről. Ugy történt ugyanis a dolog, hogy ebben a Nagyvárad mellett levő kis községben a nyár elején egy szegény asszonynak leánya született. Nagy volt az öröm a házikóban, ahol régóta hiába várták az áldást. Az örömet azonban megromtotta az, hogy a lánykának két zsemleányi daganat volt a két vállán. Az anya szomorkodva jött be Nagyváradra, hátha a tudós doktorok segíteni tudnának a nyomorék gyermeknek. Két orvos ki is ment, hogy a leánykát megmegerálja. Neki gyürköztek, előszedték éles, csillagó szerszámjaikat, amikor egyszerre a csecsemő arcáról csodás világosság áradt feléjük és a kis gyermek megszólalt:

— Ne hántsatok! Nem vagyok én puposi nyomorék. Az a két daganat a szárnyam helye: onnan fognak fényes, arany szárnyaim kinőni! Mert én az Isten angyala vagyok, akit az Ur elküldött a földre, hogy elvegyem a világ bűneit.

Az orvosok eleinte meghökkentek, de aztán az egyik elnevette magát és azt mondta:

— Bolond beszéd! Nincsenek is angyalok. Fogjunk munkához!

Azzal elővették a késeiket, de e percben a leányka szárnyai hirtelen kinőttek és a gyermek a szemük láttára felszállott az égbe. Az Ur pedig megharagudott e bűnös világra, mely nem hisz az angyalokban s a szárnyaikat le akarja metélni: ezért borította a földre ezt a rettentő szárazságot. Így beszélnek Nagyürögdön ezt a legújabb legendát...

— (Körözött szélhámosnő.) A bázeli rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *Trub* Anna Frida harminchétf éves állítólagos írónő és festőnő a múlt hónap 18-án és 20-án megjelent egy bázeli banknál, ahol hamisított okmányok alapján *Würtenberger* Thusnelda festőnőnek adta ki magát, a festőnő számára a bankban deponált 4000 frankot felvette, aztán megszökött. *Trub* Anna veszedelmes raffinált szélhámosnő, aki okirathamisításért és csalásért már több ízben volt büntetve. Többnyire papokat keres fel, aiktól ajánlóleveleket szerez és azokkal szélhámoskodik. A csalónőnek egész álnév gyűjteménye van. *Würtenberger* Thusneldával a konstanzi fürdőhelyen ismerkedett meg, akinek *Drount* Agotának mutatkozott be. A festőnővel annyira megkedveltette magát, hogy az minden titkát elmesélte neki. Így tudta meg, hogy a festőnőnek 4000 frankja van a bázeli bankban. A szélhámosnő középtermétű, karcsu, a haja fekete, szeme sötétbarna, arca hosszukás, sápadt, a szája nagy. Elegáns fekete ruhát visel. Valószínű, hogy megint valamely fürdőhelyen tartózkodik álnéven. Azt hiszik, hogy most valamelyik zárdában keresett menedéket, ahol a kicsalt összegből szokása szerint, kegyes adományt tett. De megteszi azt is, ha elfogy a pénze, hogy cselédnek szegődik el. A csalónőt aki kézrekeríti, 400 frank jutalmat kap.

— (Tüzek.) *Miskolcra* jelentik: A borsodmegyei *Szubbog* községben hétfőn délután tűz pusztított. A tűz pusztítása folytán 38 család maradt fedél és élelem nélkül, akik számára a vármegye rögtönri segítségével háromszáz koronát adott. — Hétfőről keddre virradó éjjel *Mezőkövesden* is tűz volt. A fűtecsán égett le négy ház. — *Dévaról* jelentik: Hunyad vármegyében tegnap ismét két nagy tűz pusztított. *Kis-és Nagy-Osztro* községben 39 ház égett le az összes melléképületekkel, gabonával s takarmánnyal együtt. 200 ember lett hajléktalan. — *Riska* községben 60 ház égett le minden behordott eleséggel együtt. A kár az első helyen 40,000, az utóbbinál 60,000 korona és biztosítva alig volt valami. — *Békéscsabadról* jelentik: *Szarvason* gróf *Bolza* Pál uradalmi istállója leégett, de sikerült 16 nemes paripát kimenteni, míg több ló bennégett. A tűz áharapódzott a szarvasi főgimnázium épületére is, de ott csakhamar lokalizálták. A kár több ezer korona.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközlőkre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudatózó a szükséges válaszlehetőséget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszlehetőséget felül még 10 fillérrel küldendő.

Butort

és kártyos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Donionkos Lajos
uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű őr-, női- és gyermek-cipők-höz a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

Butorozott szoba.

Aggteleki-utcában 15-ik házszám, I. em. 10. ajtószám alatt csinosan butorozott külön bejárata szoba egy urnak azonnal kiadó. Reggeli és ebéd is kapható.

Szines fényképnagyítások

élelnagyságban, élethűen, díszes keretben szállít 5 K-ért a Primusz arcképfestészeti műintézet Suchwald Lajos, Budapest, VI. ker., Vörösmarty-utca 8/B. Vidéki képviselők kerestetnek.

Figyelem!

Ha van az országban Péter Zakariás nevű ember, értesítse Péter Zakariást Székely-Kevén.

Dijtalanul

adók felvilágosítást és minden előleges költség nélkül eszközök ki 200 kor. után 4 kor. havitörlesztéses (kezesség mellett), továbbá 200 kor.-tól 400 kor.-ig terjedő (kezesség nélküli) és legelőnyösebb ingatlan, tisztviselői és 1000 koronán kezdődő rendes váltókölcsönöket. Végül 1000 kor.-ig terjedő s azonnal folyosítható 8%-os, rövid lejáratu magánkölcsönöket. Bankképviselői iroda. IV. Képiró-utca 11. sz., III. em.

Eladó

ebédlő és matracdivánok, ottománok, jó és olcsón. Füzéri kártyos, Magyar-utca 23. szám. Javításokat elfogadok. 31

Használt férfruhákat

fehérneműt, szőrmeárkat stb. veszek legmagasabb árban. Singer Markus, Lujza-utca 16., ajtó 10. sz.

Két kis

Singer varrógép olcsón eladó. Izabella-tér 3. Habán.

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénzintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünsfeld S.-hez** Budapest, Király-u. 23. sz.

LINTEBNER ÖDÖN

vendéglője

Soroksári-utca 41. szám.

Kitűnő magyar konyha, hamisítatlan magyar borok. Különösen ajánlom saját termései ó-budai vörös és Rizling-boraimat. Kedvező ebéd- és vacsora-béret. Szép kerti helyiség az udvarban. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szobákat

csekély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/I.

Lakásokat

csekély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/I.

Huszár Károly

cimer és címtábla festő.

Készít: fa, vászon, bádorgóntott és üveg-címtáblákat. Specialista üveg-címtáblák készítésében.

Budapest, IX., Soroksári-u. 21.

Ingyenesen

közvetítetek mindent a világon! válaszlehetőséget kérek. «Telegdi» Marosludason.

Szép festésű

fűszer és csemege táblák eladók. Kovács, Buda, Fő-utca 4. szám.

1 forint

heli részletre elegáns férfruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1904. augusztus 12-én.

Népligeti szinkör.

Érökövy Károly vendégfelléptével:

Rémes éjszaka.

Ulána:

Lhes Don Juan.

Közbe:

Micssey János vendégfelléptével:

Tarka szinpad.

Végül:

Csárdás és leánya.

Kezdete 3 órakor.

SCHMIDT M.

szíjgyártó, nyerges és bőrdobos
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.
Kocsizó- és lovagló-szerszámok.
359 Mindennemű utazóbőröndök.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Minden öszülő egyének nélkülözhetetlen a **Tábor-féle**

Haj-Regenerateur mely csakis **Tábor** gyógyszer-tárában kapható. — Ára 2 korona.

Ez nem hajfestő! Ártalmatlan! Szintelen folyadék!

Sem a kézen, sem a fejbőrön, sem a ruha szövetén semmi foltot nem hagy és épp oly egyszerűséggel használjuk, mint mikor vízzel bekenjük a fejünket. Az ősz haját 8—10 nap alatt olyan színűre varázsolja, mint az fiatal korában volt, anélkül, hogy festené. Férfi és nő egyaránt biztos eredménnyel használhatja. Hatásáért elvállalom a kezességet! — Arc szépítésére a leghatásosabb a **esoda-crém**. Szepítőt, májfoltot és minden arctisztítatlanságot 4—5 nap alatt eltünteti és nem enged, hogy újra kiüssön. Hatásért teljes szavatosságot vállalok. Ára 1 korona, hozzávaló szappan 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos megrendelési helye: **Tábor Gyula** gyógyszer-tára Alberti-Irsán.

Phonograph!!!

Legszébb mulatság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással

Kellner és Steiner

Király-utca 58. szám.

Képviselők kerestetnek. 205

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol

UGORKA-TEJ,

mely azonnal eltávolít minden szeplőt, májfoltot, pattanást, bőralkát (mitesszer) stb. és az arcnak friss üdöséget, fiataloságot kölcsönöz.

Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, postára 2 K.

Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszer-tára Erzsébetfalva.

Kapható minden gyógyszer-tárában. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszer-tárában, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

Figyelem!

Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy

élelnagyságu fényképet

teljesen ingyen

készít hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a **díszes keretért** (passe-partout), amelyben az élelnagyságu fénykép foglaltatik, az **önköltségeknek**, 1 frt 50 Kt számítunk.

1 forint 1 darab összevonható vaságy acél-odromy-betéttel, 3-rétű matracal és terítővel.

Az ipar 12

csodája! 12

forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodoral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhető csakis

GIGNER ÜESTVÉREK

BUDAPEST, Múzeum-körút 27.

Pa-lan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.

Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Brázay-féle

sósborszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Hirdetéseket

felvesz a

„Magyarság“

kiadóhivatala

Szentkirályi-u. 28.

Schicht-szappan

mindenütt-kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Grossmann B. és Társa

Erzsébet-körút 12. I/9. 14—16 forintért férfüllőnyök mérték után készíttetnek a

legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12—11

BUTOROK.

Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemeles nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható

Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.

Budapestre utazók becses figyelmébe: **Ki akar jól rágni?**

FOGAK 2 forinttól
Kovács I. Károly-körút 9.

és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eltört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frttől. Amerikai fogműterem tulajdonos (Gróf Hadik-palota) II. emelet, S. Takáható: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.